

Bình Định, ngày tháng 10 năm 2020

THUYẾT MINH

Tình hình thực hiện dự toán ngân sách địa phương 9 tháng đầu năm 2020
(Kèm theo Công văn số /STC-QLNS ngày /10/2020 của Sở Tài chính)

Căn cứ Nghị quyết số 36/NQ-HĐND ngày 13/12/2019 của HĐND tỉnh Khóa XII kỳ họp thứ 11, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 4668/QĐ-UBND ngày 16/12/2019 về việc giao dự toán ngân sách nhà nước năm 2020 cho các cơ quan, đơn vị thuộc tỉnh và UBND các huyện, thị xã, thành phố. Cụ thể như sau:

- Tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn : 9.856.900 triệu đồng.
- Tổng chi ngân sách địa phương : 15.625.871 triệu đồng.

I. Về công tác chỉ đạo điều hành

Thực hiện Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 01/01/2020 của Chính phủ về những nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu chỉ đạo điều hành thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và dự toán ngân sách nhà nước năm 2020; Nghị quyết số 84/NQ-CP ngày 29/5/2020 của Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp tiếp tục tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh, thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công và đảm bảo an toàn trật tự xã hội trong bối cảnh đại dịch Covid-19; Thông tư số 88/2019/TT-BTC ngày 24/12/2019 của Bộ Tài chính quy định về tổ chức thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2020; UBND tỉnh đã kịp thời ban hành các văn bản triển khai thực hiện: Quyết định số 108/QĐ-UBND ngày 09/01/2020 về việc ban hành một số chỉ tiêu và giải pháp chủ yếu chỉ đạo, điều hành thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và dự toán ngân sách nhà nước năm 2020; Chỉ thị số 10/CT-UBND ngày 27/4/2020 về các nhiệm vụ, giải pháp cấp bách tháo gỡ khó khăn, ổn định sản xuất kinh doanh, đảm bảo an sinh xã hội và điều hành thu chi ngân sách địa phương trong điều kiện chịu ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19; Công văn số 2896/UBND-TH ngày 07/5/2020 thực hiện nhiệm vụ thu, chi NSNN trong các tháng còn lại và một số giải pháp chỉ đạo, điều hành để hoàn thành dự toán năm 2020; Công văn số 4914/UBND-TH ngày 24/7/2020 về việc tăng cường thực hiện các giải pháp điều hành thực hiện nhiệm vụ tài chính – ngân sách địa phương những tháng cuối năm 2020...

Mặc dù, diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19 làm ảnh hưởng không nhỏ đến tình hình thu – chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh, nhưng với sự chỉ đạo chủ động, quyết liệt của UBND tỉnh, các Sở, Ban, ngành và UBND các huyện, thị xã, thành phố đã tập trung tổ chức thực hiện các giải pháp chỉ đạo, điều

hành thực hiện dự toán thu, chi ngân sách 9 tháng đầu năm 2020 và đạt được những kết quả nhất định.

II. Tình hình thực hiện thu – chi ngân sách 9 tháng đầu năm 2020

1. Về thu ngân sách nhà nước

Tổng thu ngân sách nhà nước phát sinh trên địa bàn thực hiện 7.478.405 triệu đồng, đạt 75,9% dự toán năm, bằng 76,7% so cùng kỳ. Trong đó, một số khoản thu chủ yếu sau:

1.1. Các khoản thuế do Hải quan thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu

Thực hiện 400.087 triệu đồng, đạt 56% so dự toán năm, bằng 73,4% so với cùng kỳ năm trước. Thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu chưa đạt dự toán bình quân và giảm so với cùng kỳ năm trước chủ yếu là do tác động của dịch bệnh Covid-19 còn phức tạp tại các nước trên thế giới, dẫn đến các đơn hàng xuất khẩu như thủy sản, giày dép... bị sụt giảm, hoãn, hủy đơn hàng và đồng thời, nguồn nguyên vật liệu đầu vào cho sản xuất được nhập khẩu từ thị trường Trung Quốc, Châu Âu bị giảm đáng kể, vì vậy đã làm cho số thuế xuất, nhập cũng giảm theo.

1.2. Thu nội địa

Thực hiện 7.030.364 triệu đồng, đạt 78,1% so dự toán năm, bằng 76,3% so với cùng kỳ năm trước. Nếu loại trừ tiền sử dụng đất, thu cổ tức, lợi nhuận được chia, lợi nhuận còn lại và thu xổ số kiến thiết thì thu nội địa thực hiện là 4.389.181 triệu đồng, đạt 74,8% dự toán năm (gần bằng mức thu bình quân 9 tháng), tăng 13,1% so cùng kỳ năm trước. Nếu phân chia theo cấp ngân sách (không bao gồm tiền sử dụng đất, thu xổ số kiến thiết, thu cổ tức, lợi nhuận được chia và lợi nhuận còn lại) thì ngân sách tỉnh thực hiện là 2.469.660 triệu đồng, đạt 78,9% so với dự toán năm và ngân sách các huyện, thị xã, thành phố (bao gồm ngân sách các xã, phường, thị trấn) thực hiện là 1.314.745 triệu đồng, đạt 64,9% so với dự toán năm.

Trong cơ cấu các nguồn thu nội địa, có các lĩnh vực đạt thấp so với mức bình quân 9 tháng như: thu từ doanh nghiệp nhà nước (62,9%), thu từ khu vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh (đạt 72,3%), lệ phí trước bạ (47,9%), thuế sử dụng đất phi nông nghiệp (65%), thuế thu nhập cá nhân (55,8%), thu phí, lệ phí (đạt 68,4%), thu cấp quyền khai thác khoáng sản (đạt 54,1%). Nguyên nhân các số thu này đạt thấp chủ yếu là do:

+ Diễn biến phức tạp của Dịch bệnh Covid-19 làm ảnh hưởng đến doanh thu của các doanh nghiệp do tình trạng thiếu hụt nguyên vật liệu, không đáp ứng đủ cho sản xuất, chỉ sản xuất đối với các đơn hàng cũ, thu hẹp thị trường tiêu thụ, nhất là các lĩnh vực dệt may, da giày. Đồng thời, giá trị sản xuất của một số ngành giảm so với cùng kỳ như: chế biến thực phẩm, sản xuất đồ uống... đã làm cho số nộp ngân sách giảm sút so với cùng kỳ. Bên cạnh đó, việc thực hiện cách ly toàn xã hội để phòng, chống dịch bệnh Covid-19 làm ảnh hưởng trực tiếp đến một số lĩnh vực

như khách sạn, nhà nghỉ, nhà hàng, du lịch, vận tải... dẫn đến việc giảm thu ngân sách từ các lĩnh vực trên.

+ Việc thực hiện gia hạn thời hạn nộp thuế theo Nghị định số 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 của Chính phủ đối với các doanh nghiệp gặp khó khăn do ảnh hưởng dịch bệnh Covid-19 cũng đã làm ảnh hưởng đến số thu NSNN trong 9 tháng đầu năm 2020.

+ Từ đầu năm đến nay, lượng mưa trên địa bàn tỉnh và khu vực Tây Nguyên rất ít nên lượng nước tại hồ chứa của các nhà máy công ty thủy điện như: Công ty cổ phần Thủy điện Vĩnh Sơn – Sông Hinh, Công ty Thủy điện An Khê Ka Nak rất thấp, ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh của các đơn vị.

+ Nhu cầu chuyển nhượng, tiêu thụ ô tô, xe máy và hoạt động chuyển nhượng, đầu tư các dự án bất động sản trên địa bàn tỉnh giảm, dẫn đến một số khoản thu giảm đáng kể như lệ phí trước bạ, thuế thu nhập cá nhân.

Tuy nhiên, trong thu nội địa 9 tháng đầu năm 2020 vẫn có sự tăng trưởng so với cùng kỳ năm trước tại một số khoản thu (kể cả các lĩnh vực thực hiện dự toán chưa đạt mức bình quân 9 tháng) tăng so với cùng kỳ năm trước như: thu từ doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài (tăng 41,8%), thu từ khu vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh (tăng 12,5%), thuế bảo vệ môi trường (tăng 22,2%), thu phí, lệ phí (tăng 7,4%), tiền cho thuê mặt đất, mặt nước (tăng 62,6%)... thể hiện sự nỗ lực của các cấp, các ngành và góp phần đảm bảo cân đối chi ngân sách.

2. Về chi ngân sách địa phương

Tổng chi ngân sách địa phương 9 tháng đầu năm là 12.069.557 triệu đồng, đạt 77,2% dự toán năm và tăng 26,8% so cùng kỳ. Chi tiết các nội dung chi như sau:

2.1. Chi đầu tư phát triển ngân sách địa phương

Thực hiện 4.130.205 triệu đồng, vượt 4,7% dự toán năm và tăng 37,2% so cùng kỳ. Trong đó, chi nguồn vốn đầu tư qua ngân sách tỉnh quản lý là 2.077.034 triệu đồng, đạt 115,9% dự toán; ngân sách huyện, thị xã, thành phố (bao gồm ngân sách xã, phường, thị trấn) là 2.053.171 triệu đồng, đạt 95,3% dự toán, tăng chi đầu tư phát triển chủ yếu là do tăng chi từ nguồn tăng thu tiền sử dụng đất.

2.2. Chi thường xuyên

Thực hiện 6.203.778 triệu đồng, đạt 88,1% dự toán và tăng 9,7% so cùng kỳ. Trong 9 tháng đầu năm 2020, các cơ quan, đơn vị, địa phương tiếp tục được sự kiểm tra, giám sát của cơ quan cấp trên, cơ quan tài chính và kho bạc nhà nước các cấp nên đã góp phần vào việc thực hiện dự toán chi chặt chẽ, đảm bảo đúng quy định của pháp luật, đồng thời tiết kiệm, ngăn ngừa hành vi tham nhũng, lãng phí. Các cấp chính quyền đã linh hoạt, chủ động điều hành ngân sách cấp mình để xử lý kịp thời khi có những nhiệm vụ đột xuất, bức xúc. Ngoài ra, ngân sách địa phương

đã dành một phần kinh phí đáng kể để đầu tư, cải tạo, nâng cấp, mở rộng cơ sở và mua sắm trang thiết bị cho ngành y tế và giáo dục; bảo đảm đầy đủ kinh phí để thực hiện các chính sách của địa phương được HĐND tỉnh thông qua. Chi thường xuyên đạt cao so dự toán là do tăng chi từ nguồn Trung ương bổ sung có mục tiêu thực hiện một số chế độ chính sách khi chi ra được hạch toán vào trong phần chi thường xuyên như: kinh phí cấp bù thủy lợi phí, kinh phí thực hiện chính sách bảo hiểm y tế, bảo trợ xã hội, hỗ trợ khai thác nuôi trồng hải sản trên các vùng biển xa,...

Đặc biệt, trong 9 tháng đầu năm 2020, để ứng phó dịch bệnh Covid-19 phát sinh trên địa bàn tỉnh, thực hiện quy định của Chính phủ tại các Nghị quyết số 37/NQ-CP ngày 29/3/2020 về một số chế độ đặc thù trong phòng, chống dịch Covid-19 và Nghị Quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 về các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch Covid-19, UBND tỉnh đã chủ động dành các nguồn kinh phí: 50% dự phòng ngân sách địa phương, 70% Quỹ dự trữ tài chính, nguồn cải cách tiền lương còn lại để thực hiện công tác phòng, chống dịch và hỗ trợ cho người dân gặp khó khăn do ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 và đến nay, ngân sách địa phương đã chi cho công tác phòng, chống dịch và hỗ trợ cho các đối tượng gặp khó khăn do đại dịch Covid-19 với tổng số tiền là 311.081 triệu đồng.

Bên cạnh đó, thực hiện Nghị quyết số 84/NQ-CP ngày 29/5/2020 của Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp tiếp tục tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh, thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công và đảm bảo an toàn trật tự xã hội trong bối cảnh đại dịch Covid-19, theo đó, để ưu tiên dành nguồn lực từ ngân sách nhà nước thực hiện các chính sách hỗ trợ người dân gặp khó khăn, UBND tỉnh đã điều chỉnh giảm dự toán chi thường xuyên năm 2020 đã giao cho các đơn vị dự toán khối tỉnh với tổng số tiền 49.590 triệu đồng và UBND các huyện, thị xã, thành phố điều chỉnh giảm dự toán chi thường xuyên của cấp mình với tổng kinh phí là 31.887 triệu đồng.

2.3. Chi chương trình mục tiêu

Thực hiện 1.734.977 triệu đồng, đạt 39,4% dự toán và tăng gấp 2 lần so với cùng kỳ năm trước. Nguyên nhân tỷ lệ thực hiện chương trình mục tiêu thấp là do kinh phí ngân sách tỉnh bổ sung mục tiêu cho ngân sách huyện khi chi ra được hạch toán vào trong phần chi thường xuyên. Bên cạnh đó, nguồn vốn đầu tư thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia cũng đạt thấp (37,2%) cụ thể: Chương trình MTQG giảm nghèo bền vững (35,3%), Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới (38,3%).

2.4. Về sử dụng nguồn dự phòng ngân sách tỉnh

Đến hết ngày 30/9/2020, đã sử dụng 69.418 triệu đồng từ nguồn dự phòng ngân sách tỉnh để chi theo các quyết định của UBND tỉnh thực hiện công tác phòng, chống dịch bệnh Covid-19 số tiền 16.086 triệu đồng; hỗ trợ cho người dân

gặp khó khăn do đại dịch Covid-19 theo Nghị quyết 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ số tiền 52.821 triệu đồng và công tác phòng, chống bệnh dịch tả lợn Châu Phi trên địa bàn tỉnh là 511 triệu đồng.

III. Một số kiến nghị để thực hiện hoàn thành nhiệm vụ thu, chi ngân sách năm 2020

1. Về thu ngân sách

a) Để phân đầu hoàn thành dự toán thu NSNN năm 2020, trong đó đảm bảo thu nội địa (trừ tiền sử dụng đất, thu cổ tức, lợi nhuận được chia, lợi nhuận còn lại và thu xổ số kiến thiết) thực hiện đạt và vượt dự toán do UBND tỉnh giao, Cục Thuế chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Chỉ đạo quyết liệt và thường xuyên kiểm tra công tác quản lý thu thuế trên địa bàn tỉnh, bám sát từng chỉ tiêu thu ngân sách, theo dõi chặt chẽ tiến độ thu trên từng địa bàn, tiến hành phân tích, đánh giá và xác định nguyên nhân, kết quả thực hiện dự toán 9 tháng đầu năm để từ đó xác định rõ các nguồn thu, sắc thuế còn thấp để kịp thời có các giải pháp, biện pháp xử lý hiệu quả, đặc biệt là đối với khoản thu thuế công thương nghiệp ngoài quốc doanh, lệ phí trước bạ, thu từ DNNN, thuế thu nhập cá nhân...; chú trọng khai thác triệt để các nguồn thu, lĩnh vực còn tiềm năng để bù đắp các nguồn thu bị sụt giảm do ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19.

- Tiếp tục triển khai Kế hoạch thực hiện Nghị định số 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 của Chính phủ về gia hạn thời hạn nộp thuế và tiền thuê đất (ban hành kèm theo Quyết định số 655/QĐ-CT ngày 29/4/2020 của Cục Thuế tỉnh); đẩy nhanh công tác xử lý gia hạn nộp thuế, miễn tiền chậm nộp đối với người nộp thuế bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19 theo quy định của Luật Quản lý thuế và Nghị định số 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 của Chính phủ.

- Rà soát, đôn đốc và triển khai các biện pháp cưỡng chế thu hồi nợ thuế (trong trường hợp cần thiết) theo quy định để thu kịp thời các khoản thuế, tiền thuê đất ngay khi hết thời hạn gia hạn.

b) Các cấp chính quyền cần tạo điều kiện tốt nhất cho ngành Thuế thực hiện nhiệm vụ thu ngân sách trên địa bàn, đồng thời tăng cường chỉ đạo sâu sát công tác thu ngân sách bảo đảm hoàn thành chỉ tiêu thu do HĐND các cấp giao. Phân đầu tăng thu đối với các lĩnh vực còn dư địa tăng thu để bù đắp cho các lĩnh vực có khả năng không đạt dự toán trong trường hợp khách quan.

c) Các Sở, ban ngành và UBND các huyện, thị xã, thành phố: tiếp tục thực hiện tốt các nội dung chỉ đạo của UBND tỉnh tại Chỉ thị số 10/CT-UBND ngày 27/4/2020 về các nhiệm vụ, giải pháp cấp bách tháo gỡ khó khăn, ổn định sản xuất kinh doanh, đảm bảo an sinh xã hội và điều hành thu chi ngân sách địa phương

trong điều kiện chịu ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 và một số văn bản chỉ đạo, điều hành khác như: Công văn số 2236/UBND-TH ngày 08/4/2020 thực hiện nhiệm vụ thu, chi NSNN trong quý II/2020 và một số 2 giải pháp chỉ đạo, điều hành để hoàn thành dự toán NSNN năm 2020; Công văn số 2896/UBND-TH ngày 07/5/2020 thực hiện nhiệm vụ thu, chi NSNN trong các tháng còn lại và một số giải pháp chỉ đạo, điều hành để hoàn thành dự toán năm 2020; Công văn số 4914/UBND-TH ngày 24/7/2020 tăng cường các giải pháp điều hành thực hiện nhiệm vụ tài chính – ngân sách địa phương những tháng cuối năm 2020...

2. Về chi ngân sách

Sở Tài chính báo cáo UBND tỉnh chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương quản lý chi ngân sách nhà nước theo đúng chế độ quy định, trong phạm vi dự toán được giao đảm bảo chặt chẽ, tiết kiệm, hiệu quả; rà soát các chế độ, chính sách an sinh xã hội, nhất là các khoản chi cho con người để đảm bảo chi đúng đối tượng, đúng thời gian theo quy định. Cụ thể:

a) Tập trung thực hiện các nhiệm vụ tại Văn bản số 3850/UBND-TH ngày 12/6/2020 của UBND tỉnh về đẩy nhanh tiến độ thực hiện và giải ngân vốn đầu tư công nguồn ngân sách nhà nước năm 2020; tháo gỡ các vướng mắc, rào cản trong quản lý đầu tư và xây dựng, nhất là vướng mắc về giải phóng mặt bằng, thủ tục cấp phép xây dựng, đấu thầu,... tạo điều kiện thuận lợi tối đa cho các chủ đầu tư dự án, công trình.

Theo dõi sát tiến độ triển khai và giải ngân các dự án đầu tư trên địa bàn, chủ động đề xuất cắt giảm, điều chuyển kế hoạch đầu tư công vốn ngân sách nhà nước từ các dự án có tỷ lệ giải ngân dưới 60% kế hoạch vốn sang các dự án có tiến độ giải ngân tốt hơn nhằm sớm hoàn thành đưa vào sử dụng, kể cả việc điều chuyển vốn từ chủ đầu tư này sang chủ đầu tư khác.

Điều hành chi đầu tư gắn với tiến độ một số khoản thu dành để chi đầu tư (như tiền sử dụng đất, xổ số kiến thiết...). Chủ động dự kiến số vượt thu từ tiền sử dụng đất, xổ số kiến thiết để bổ sung vốn cho các dự án đã có trong dự toán nhưng do thu cân đối ngân sách khó khăn chưa kịp bố trí đủ dự toán.

b) Đẩy nhanh tiến độ chi ngân sách cho các chế độ, chính sách, nhiệm vụ, đề án theo các chương trình mục tiêu, chương trình mục tiêu quốc gia. Hết năm ngân sách, chỉ những khoản dự toán chi chưa thực hiện được hoặc chưa chi hết theo quy định tại khoản 3 Điều 64 Luật NSNN năm 2015 mới được phép chuyển nguồn sang năm sau để thực hiện, số còn lại sẽ bị cắt, hủy dự toán. UBND tỉnh sẽ không xem xét chuyển nguồn hay bổ sung để đảm bảo cho các khoản chi này. Các địa phương phải chủ động bố trí NSDP và điều hòa kinh phí đã được giao dự toán đầu năm để thực hiện các nhiệm vụ phát sinh trên địa bàn trong năm 2020.

c) Chủ động điều hành đảm bảo cân đối ngân sách địa phương, tổ chức chi ngân sách theo dự toán, khả năng thu ngân sách và tiến độ thực hiện một số nguồn

thu gắn với dự toán chi đầu tư phát triển. Trong đó lưu ý:

- Đảm bảo nguồn ngân sách địa phương (bao gồm cả nguồn cải cách tiền lương còn dư theo quy định) và sử dụng nguồn bổ sung mục tiêu (nếu có) để thực hiện các chính sách an sinh xã hội đã ban hành; không để phát sinh tình trạng chậm, muộn, nợ chế độ, chính sách trên địa bàn

- Thanh toán đầy đủ, đúng hạn các khoản nợ đến hạn phải trả của NSDP, điều hành vay nợ của NSDP theo khả năng huy động vốn và đảm bảo không vượt mức vay được Bộ Tài chính giao;

- Quản lý, sử dụng dự phòng theo quy định của Luật NSNN, tập trung cho công tác phòng, chống và hỗ trợ người gặp khó khăn do đại dịch Covid-19, khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ, dịch bệnh và một số nhiệm vụ quan trọng cấp bách phát sinh;

- Thực hiện nghiêm túc việc rút dự toán bổ sung có mục tiêu từ ngân sách cấp trên theo quy định và phù hợp với tiến độ thực hiện chương trình, dự án, không chiếm dụng vốn ngân sách cấp trên theo đúng quy định số 37/QĐ-UBND ngày 06/01/2017 của UBND tỉnh về việc Quy định mức rút đối với việc rút kinh phí bổ sung từ ngân sách tỉnh cho ngân sách các huyện, thị xã, thành phố; ...

d) Trường hợp các địa phương dự kiến thu ngân sách địa phương giảm so với dự toán được cấp có thẩm quyền giao trong khi vẫn phải chi thực hiện các nhiệm vụ quan trọng, cấp bách, UBND các huyện, thị xã, thành phố phải chủ động xây dựng phương án điều hành sử dụng các nguồn lực của mình theo hướng dẫn tại Công văn 4914/UBND-TH ngày 24/7/2020 của UBND tỉnh và Công văn số 2820/STC-QLNS ngày 29/9/2020 của Sở Tài chính để đảm bảo cân đối ngân sách địa phương.

đ) Siết chặt kỷ luật, kỷ cương tài chính, ngân sách trong thực thi công vụ; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và công khai, minh bạch trong thu, chi ngân sách nhà nước, quản lý, sử dụng tài sản công, đất đai, tài nguyên,...; thực hiện các kết luận của các cơ quan Thanh tra, Kiểm toán.

Trên đây là nội dung báo cáo thuyết minh tình hình thực hiện dự toán ngân sách địa phương 9 tháng đầu năm 2020./.
